

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ
MIESIĘCZNIK

Katolickie zasady społeczne
podstawą socjalnej przebu-
dowy świata.

SKŁADNICA poleca:

- 1) Wszelkie książki do prowadzenia Stowarzyszeń Akcji Katolickiej i Krucjaty Eucharystycznej.
- 2) Materiały na umundurowanie (ceny podane w poprzednim numerze).
- 3) Wyrabia pieczęcie kauczukowe w cenie 1.50 zł. w miejscu. Po za Wilnem dolicza się 50 groszy za przesyłkę.

Składnica poleca artystycznie wykonane obrazki pamiątkowe chrztu i bierzmowania w cenie 10 gr. za 1 sztukę.

Komunikat Składnicy.

Poraz wtóry komunikujemy, że wszelkie zamówienia na odznaki, pieczęcie, materiały organizacyjne i na umundurowanie Składnica wysyła tylko za przesłane pieniądze względnie za pobraniem (pieczęcie wysyła się tylko za przesłaną gotówkę). Zamówienia na pieczęcie bez pieniędzy nie będą załatwiane.

Nadto zamówienia bez podpisu i wyraźnego wskazania adresu albo na Stowarzyszenie nawet za pobraniem nie będą załatwiane.

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 6

CZERWIEC

1938

WARUNKI PRENUMERATY:

Rocznie	3,—zł.	Prenumeratę przysyłać należy pod adresem: Wilno, Zamkowa 6—1 lub na konto P. K. O. 700,240. Właściciel konta: Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.
Kwartalnie	0,75 „	
Pojedynczy egzemplarz	0,25 „	

TREŚĆ:

1. Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej	Str. 1
2. Referat Krucjaty Eucharystycznej	„ 2
3. Katolickie Stowarzyszenie Kobiet	„ 4
4. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej	„ 16
5. Katolickie Stowarzyszenie Mężów	„ 21
6. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej	„

BRZMIENIE KONT P. K. O. STOWARZYSZEŃ AKCJI KATOLICKIEJ:

Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej konto P. K. O. **700.240.**
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej konto P. K. O. **700.317.**
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej konto P. K. O. **146.434.**
Katolickie Stowarzyszenie Kobiet konto P. K. O. **146.694.**

WYDAWCA: ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ

REDAKTOR: HENRYK CHMIELEWSKI

— ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: WILNO, ZAMKOWA 6—1 —

Druk. „POLONIA” WILNO, ul. Zamkowa 6.

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

MIESIĘCZNIK

Nr. 6

Czerwiec 1938

Rok III

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSZTUS

ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ

I. Mamy Prezesa Arch. Instytutu A. K.

Po zgonie prezesa Arch. Inst. A. K. ś. p. dr. Feliksa-Florjana Świeżyńskiego, J. E. Ks. Arcybiskup—Metropolita Wileński, stosownie do 13 art. statutu w dn. 13 maja r. b. mianował na okres 3-letni prezesem Arch. Instytutu Akcji Katolickiej p. Jana Oskwarek-Sierosławskiego Dyrektora Banku Polskiego w Wilnie.

Swemu Szefowi wszystkie organizacje A. K. naszej archidiecezji składają powinszowania i życzą owocnej pracy na tak zaszczytnym i odpowiedzialnym stanowisku.

II. Centralny Urząd A. K.

Ojciec św. ustanowił Centralny Urząd A. K. z siedzibą w Rzymie (w pałacu Kongregacji).

Pierwszym prezesem Instytucji został Kardynał Józef Pizzardo. Nowy Urząd będzie udzielał informacji, badał trudniejsze zagadnienia i udzielał pomocy Instytutom Akcji Katolickiej.

III. Pielgrzymka do Częstochowy.

Ponieważ w programie prac A. K. są umieszczone pielgrzymki, Arch. Inst. A. K. przykładem z lat ubiegłych organizuje dla wszystkich

członków A. K. i ich sympatyków pielgrzymkę do cudownego obrazu Matki Boskiej w Częstochowie.

Pociąg popularny przy najmniejszej ilości 500 osób wyruszy z Wilna w dniu 25 czerwca po południu. Do Częstochowy pielgrzymi pojadą przez Kraków, gdzie przewidziany jest pobyt przez cały dzień 26-go i do południa 27-go czerwca. Do Częstochowy przyjazd tegoż 27. VI. po południu i pobyt do późnego wieczora dn. 28 czerwca. W drodze powrotnej pociąg zatrzyma się w Warszawie przez cały dzień 29 VI. Powrót do Wilna 30. VI. z rana.

Przejazd koleją w tej trasie w klasie III wynosi 17,65 zł., w II-jej klasie 26.

Dojazdy do Wilna na ten pociąg popularny z dalszych stacji odbywać się będą za normalnymi biletami, powrót zaś będzie bezpłatny, na podstawie karty uczestnictwa i pierwotnego (dojazdowego) biletu, które należy zachować do powrotu z punktu odjazdu.

Zapisy na udział w tej pielgrzymce łaskawie zechcą przyjmować Przewielebni Księża Proboszczowie. Wykazy z pieniędzmi oraz z zaznaczeniem stacji wyjazdu uczestników prosimy nadsyłać do Instytutu w terminie do 17 czerwca.

IV. Co weźmie pod szczególniejszą uwagę Zarząd P.A.K. w czerwcu?

1. Pomoże w organizacji pielgrzymki do Częstochowy i do Wilna.
2. Ułatwi druhom zebranie środków na pokrycie kosztów w związku z udziałem ich w zlocie ogólnopolskim,
3. Udzieli poparcia w zorganizowaniu patronalnego święta K.S.M.
4. Dopilnuje, by wszystkie organizacje A. K. wzięły udział w uroczystościach Bożego Ciała.
5. Zorganizuje pomoc w pracach gospodarczych biednym.
6. Załatwi inne sprawy bieżące.

V. Ostrzeżenie.

Doszła nas wiadomość, że jakiś osobnik, powołując się na Arch. Instytut A. K., zgłasza się do paraf. A. K., wygłasza odczyty, za które każe płacić, albo pożyczka pieniądze pod różnymi zmyślonymi okolicznościami.

Tego osobnika Instytut nie zna i przed nim ostrzega.

Referat Krucjaty Eucharystycznej.

Czynny udział we Mszy św.

CZĘŚĆ III KOMUNJA ŚWIĘTA.

W trzeciej części Mszy Świętej wyodrębniamy 3 momenty:

1. Przygotowanie, 2. Przyjęcie Komunii Świętej, 3. Uwielbienie Boga i dziękczynienie po Komunii Świętej.

1. Najlepiej się przygotowujemy do Komunii Świętej jeżeli będziemy się łączyć z Kapłanem sprawującym Najświętszą ofiarę i utwierdzać się w gotowości do życia przepojonego duchem ofiary. Przy opracowaniu z dziećmi tekstu modlitw trzeba zwrócić uwagę na momenty następujące:

a) zbliżając się do Stołu Pańskiego, modlimy się słowami, których nauczył nas Pan Jezus. Czyli sam Pan Jezus obecny w tej chwili na ołtarzu modli się z nami za nas do Ojca Niebieskiego.

b) Bijąc się w piersi wyznajemy, że jesteśmy grzesznikami, powtarzając zaś słowa „Baranku Boży”... uprzytomniamy, że Pan Jezus, obecny pod postaciami chleba i wina ofiarował się za grzechy ludzi i prosimy, aby zmiłował się nad nami i obdarzył pokojem, który jest objawem czystego sumienia.

c) W modlitwach bezpośrednio przed Komunią świętą modlimy się o odpuszczenie grzechów naszych i prosimy, by Komunia święta, którą za chwilę przyjmujemy, posłużyła ku zbawieniu a nie potępieniu naszemu.

2. Przyjęcie Komunii św. powinno być poprzedzone żalem za grzechy. Przeżegnanie przez Kapłana gładzi grzechy powszednie. Widząc w ręku Kapłana Przenajświętszą Hostję wyznajemy swą wiarę w rzeczywistą obecność Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie. Chociaż czujemy się niegodni, lecz pragniemy zbawienia duszy przez połączenie się z Panem Jezusem. O ile dziatwa nie przystępuje podczas Mszy św. do Komunii św. sakramentalnej, należy pouczyć o konieczności przyjmowania duchowej Komunii św.

3. Po Komunii św. odprawiamy dziękczynienie razem z Kapłanem i prosimy o siłę do naśladowania Zbawiciela w gotowości do składania ofiar P. Bogu. Umiejętność uczestniczenia we Mszy św. trzeba w dalszym stopniu rozwijać i pogłębiać. Nie można poprzestać na jednorazowym wytłumaczeniu i przeciwieństwie, lecz należy stale przygotowywać dziatwę do czynnego udziału we Mszy św. przez wyjaśnienie okresów roku Kościelnego i dostosowanie do pojęć dzieci analizowania formularzy poszczególnych Mszy św. Praca ta nie nuży dzieci, gdyż opiera się zawsze na nowym materiale.

ROZWIJANIE CNOTY POBOŻNOŚCI.

Kościół św. poświęca czerwiec czci Serca Jezusowego. Hasłem pracy rycerzy(ek) K. E. na ten miesiąc jest: nawet wobec wroga bądź rycerzem z charakterem. Wprowadzenie w życie powyższego hasła będzie najlepszym sposobem oddania czci Boskiemu sercu. Rycerze(r-ki) muszą poznać jakimi myślami i uczuciami przejęty jest Kościół św. w dniu, w którym obchodzi uroczystość Serca Jezusowego. Przewodnią myśl tej uroczystości można najłatwiej wyjaśnić dziatwie

na podstawie formularza mszalnego: „Weźmijcie jarzmo Moje na siebie a ucicie się ode mnie, żem jest cichy i pokornego serca, a znajdziecie odpoczynek duszom waszym”. (Graduał) W tym dniu Kościół św. modli się byśmy składali Synowi Bożemu powinną służbę serca, by przez miłość Serca Jezusowego stał się miłym Bogu dar, który składamy, i byśmy gardzili rzeczami ziemskimi, a miłowali niebieskie. Wsparci łaską Bożą rycerz(rki) K. E. rozpoczną w tym miesiącu pracę wewnętrzną od szczerzego przebaczenia wszystkim, od których doznali jakiegokolwiek przykrości. Postarają się nie tylko przebaczyć lecz i czynić dla nich coś dobrego, przyjemnego. Taki akt uczyni ich miłymi Boskiemu Sercu Jezusa. Praca społeczna w tym okresie również nastęrczy duszom sposobność do wykazania stałości charakteru i ćwiczenia się w przebaczeniu doznawanych przykrości, w tym bowiem miesiącu przypadają kościelne uroczystości, w których rycerze(rki) biorą udział gremjalnie i dopomagają w utrzymaniu porządku i skupienia.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIEC

Sprawozdanie

z działalności Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet
w Wilnie
za 1937 rok.

I. Władze Stowarzyszenia.

1. Zarząd K. S. K.
2. Komisja Rewizyjna.
3. Zjazd Delegowanych.

1. Zarząd Stowarzyszenia składał się z 16 osób: prezeski p. Marji Mieczysławowej Jeleńskiej, Sekretarki Generalnej p. Jadwigi Roszkowskiej mianowanych p. J. E. x. Arcybiskupa—Metropolity na dalsze 3 lata, vice-prezeski p. prof. — Olgi Bossowskiej, sekretarki — p. Marji Hawelkowej, oraz członkiń: p. p. Dr. Heleny Jaworskiej, Adeli Stefanowicz, Marji Klimczewskiej, Wandy Stulgińskiej, Eugenji Lemanowiczowej, Leonji Bogackiej, Zdzisławy Niezabytowskiej, Weroniki Porzeckiej, Zofji Stermińskiej, Aleksandry Umiastowskiej, Jadwigi hr. Tysskiewiczowej: — wybranych przez Zjazd Delegowanych w 1936 r. na lat dwa.

Asystentem Kościelnym K.S.K. był z nominacji J. E. x. Arcybiskupa—Metropolity x. Kanonik Jan Kretowicz prob. par.—po-Bernardyńskiej w Wilnie.

W ciągu roku Zarząd odbył 1 zebranie, na którym wyłonił Wydział Wykonawczy składający się z 8 pań mieszkających w Wilnie. upoważniając je do załatwiania wszystkich ważniejszych spraw. Wydział Wykonawczy zbierał się mniej więcej 1 raz na kwartał, omawiając na zebraniach sprawy związane z pracą Stowarzyszenia i Oddziałów.

2. Komisja Rewizyjna składała się z 3-ch osób: p. Marji Weysenhoffowej, Franciszki Górskiej i Marji Raczyńskiej. Zebranie Komisji Rewizyjnej celem dokonania rewizji księgowości i Kasy K. S. K. odbyło się dn. 10-go maja.

3. Zjazd Delegowanych odbył się dn. 20. V. 37 r. Wziął w nim udział J. E. x. Arcybiskup—Metropolita, p. Prezes i x. Dyrektor Instytutu A. K. w Wilnie, 120 delegatek z 63 Oddziałów K. S. K., 25 osób gości, 10 członkiń Zarządu oraz przedstawiciele 3-ch pozostałych Stowarzyszeń A. K. razem 163 osoby.

Po sprawozdaniu Zarządu i udzieleniu Zarządowi pokwitowania składały sprawozdanie ze swych prac delegatki Oddziałów w Białymstoku, Postawach i Kamionce. Następnie p. A. Stefanowicz wygłosiła referat n. t. Sakramenty św., a dom rodzinny.

Po krótkiej przerwie uchwalono program pracy i budżet na 1937-8 rok, oraz przyjęto szereg postanowień dotyczących pracy w Stowarzyszeniu i Oddziałach.

II. Działalność Stowarzyszenia.

a) Pracę w Stowarzyszeniu prowadził Zarząd K.S.K. przez Kursy i wizytacje: zorganizowano w roku sprawozdawczym:

2 tygodnie społeczne — w Wilnie z 89 uczesniczkami

— w Białymstoku z 54 uczestniczkami

2 trzydniowe kursy okręgowe (dla Kierownictw w Jaźnie (9) i w Głębokiem (45 ucz.);

1 jednodniowy kurs dla delegatek na Zjazd w Wilnie (145 ucz.)

6 jednodniowych okręgowych kursów dla Kierownictw Oszmiana 16, Wilno 12, Białystok 85, Parafjanów 34, Wołkołata 14, Lida 17.

Wizytacji dokonała Sekretarka Generalna 19. Wiele jednak Oddziałów korzystało z pomocy pracowników innych Stowarzyszeń A. K., którzy odwiedzali je przy rozmaitych okazjach, udzielając im rad i wskazówek do pracy. Oprócz tego na terenie 15 Okręgów współpracują z Oddziałami K. S. K. okręgowi instruktorzy A. K., niosąc im pomoc przynajmniej w zakresie prac organizacyjnych.

b) Nad pogłębieniem zagadnień wychowawczych pracował w dalszym ciągu referat wychowawczy zorganizowany przy Zarządzie K.S.K. w roku ubiegłym. Pracami jego kierowała p. Adela Stefanowicz przy współpracy p. Anieli Nyczówny, a od jesieni ub. także i x. Prof. Dr. Józef Wojtukiewicz z Łucka.

Referat wychowawczy wraz ze swą Poradnią ma własny 4-poko-

jowy lokal przy ul. Uniwersyteckiej 9—10. Zebrania Referatu Wychowawczego odbyło się w ciągu roku 5.

Wychowanie w rodzinie: opracowano dla Oddz. K.S.K. 7 kwadransów religijnych: „Jak uczestniczyć we Mszy św.”, 1 pogadankę religijną dla matek z małymi dziećmi, zorganizowano 3-cie studjum dla matek i wychowawczyń p. t. „Ogólna charakterystyka okresów rozwojowych dzieci”—na całość złożyło się 9 wykładów dyskusyjnych, zakończono studjum wychowania p. t. „Sztuka wychowania”—7 wykładów dyskusyjnych, udzielono 16 porad wychowawczych indywidualnych, opracowano 3 artykuły „Jak uczyć dzieci pacierza” dla Tygodnika Katolickiego. 35 razy odbyły się ćwiczenia 25 osób.

Pracownia religijna. Przygotowanie dzieci do Mszy św. niedzielnej odbyło się 29 razy, 14 zebrań dzieci z Krucjaty Eucharystycznej, 13 lekcji religii z dziećmi głuchoniemymi, 2 pogadanki o czynnym udziale we Mszy św. z chłopcami VI i VII oddz. szkoły dla moralnie zaniedbanych, 2 razy w tygodniu odbywały się lekcje religii z dziewczynką małodolną w zakresie IV i V oddz. szkoły powszechnej przygotowano do I Komunii św. komplet chłopców ze szkoły dla moralnie zaniedbanych, 8 razy odbyło się nauczanie małych dzieci pacierza.

Pracownia pomocy naukowych wykonała komplet ruchomy „Stworzenie świata”, 2 obrazki składane o Aniołach Stróżach, 6 serii obrazków konturowych do kolorowania, 6 dużych kompletów „Msza św.”, model „Przybytek Pański”, zgromadziła różne obrazki treści religijnej i materiały do prac samodzielnych dzieci.

Pracownia naukowa dla dzieci. Codziennie odbywa się nauka z 1 dziewczynką w zakresie IV i V oddz. szkoły powszechnej i z 1 w zakresie I oddz., pomocy w nauce szkolnej udzielono 4 razy tygodniowo.

Praca pomocnicza. Sporządzono 53 eksponaty i wysłano na wystawę do Poznania w czasie Zjazdu K. S. K. i Międzynarodowego Kongresu ku czci Chrystusa Króla.

Współpraca z zakładami. Zbadano inteligencję 327 dzieci i wyniki badań opracowano w tablicach statystycznych. Opracowano program doksztalcenia wychowawców zakładów zamkniętych.

Krucjata Eucharystyczna. Odbyło się 20 zebrań, na których omawiano metody pracy z dziećmi w Krucjacie Eucharystycznej, opracowano 8 artykułów wychowawczych dla „Wiadomości A. K.”.

Współpraca z organizacjami. Współ z Sodalicią Marjańską zorganizowano 10 wykładów z dziedziny życia wewnętrznego.

W porozumieniu ze Stow. Chrześc. Narodowym Naucz. Szk. Powsz. zorganizowano 1-dniowy kurs wychowawczy dla nauczycieli, katechetów i rodziców.

Wyjazdy poza Wilno. Wygłoszono referaty: o wychowaniu na Tygodniu społecznym w Białymstoku, o podstawach katolickich seksualnego wychowania młodzieży w Warszawie na kusie wychowawczym K. S. K., referat informacyjny o pracach Referatu wychowawczego w Warszawie na zebraniu Komisji Wychowawczej.

Prace naukowe. Zbadano 283 dzieci w celu opracowania naukowego „Rozwój wyobrażeń religijnych i moralnych u dzieci”, wyniki badań przedstawiono na zebraniu Komitetu do badań rozwoju religijnego i moralnego.

Wydawnictwo. Rozpoczęto wydawać dwumiesięcznik „Ku Szczytom” poświęcony zagadnieniom pełnego wychowania katolickiego z działami: religijnym, naukowym, praktycznym.

Wydawano też broszurki liturgiczne na każdą niedzielę roku kościelnego.

c) Dla lepszego wykonania tegorocznego hasła A. K. „Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej przebudowy świata” powstał przy Zarządzie K.S.K. referat zagadnień społecznych. Kierownictwo referatu objęła Sekr. Generalna p. J. Roszkowska. Działalność referatu przypada już jednak na 1938 r. i będzie uwidoczniła w następnym sprawozdaniu Zarządu.

d) Celem prowadzenia planowej pracy gospodarczo-rolniczej na terenie Oddziałów K.S.K. utworzono przy Stowarzyszeniu referat gospodarczo-rolniczy — pracami jego kierowała p. Instruktorka Marja Tomaszewska.

Referat opracował plan trzyletniej pracy rolniczej w zespołach konkursowych, zorganizował 39 zespołów z ogólną liczbą uczestniczek 425 i następującymi tematami: len, ogrody warzywne, buraki, ziemniaki, przeprowadził 1-dniowe kursy rolnicze dla uczestniczek zespołów konkursowych, propagował wśród członkiń K.S.K. kursy gospodarstwa domowego. Pozatem zagadnienia gospodarczo-rolnicze wzniesione były w specjalnych pogadankach na wszystkich kursach dla kierowników.— Prócz tego Ref. gosp. opracowywał mniej więcej co tydzień krótkie artykułiki z dziedziny gospodarczej, które były umieszczane w piśmie diecezjalnym p. n. „Tygodnik Katolicki—Nasz Przyjaciel”.

III. Sekretariat Stowarzyszenia.

a) **Biuro K.S.K.** mieściło się przy ul. Zamkowej 6. Łącznie z biurem Instytutu A. K. i innych organizacji Akcji Kat. K. S. K. dysponuje w tym lokalu (wraz z K.S.M.ż) 2 pokojami i ma możliwość korzystania z urządzeń biurowych jak: telefon, maszyna do pisania, powielacz i t. p.

b) **Personel biurowy** jest wspólny z K.S.M.ż.: Sekretarką Generalną była p. Jadwiga Roszkowska, Instruktorką — p. Marje Tomaszewska, kierowniczką biura — p. Janina Kafarska.

c) Łączność z Oddziałami utrzymywał Sekretariat K. S. K. przez

okólnik i korespondencję: okólnik jest wspólny z innymi organizacjami i ukazuje się co miesiąc pod nazwą „Wiadomości A. K.”—K.S.K. ma w nim osobny dział. Oprócz tego K.S.K. wydało 3 własne okólniki odbijane na powielacz.

Korespondencji wpłynęło do Sekretariatu 728 egz., wysłano zaś 3.335 egzemplarzy.

d) Żadnych innych wydawnictw K.S.K. nie podejmowało, propagując wydawnictwa K.S.K. i N.I.A.K. Składnicę pomocy organizacyjnych prowadził Instytut A. K.

e) W sekretarjacie znajduje się biblioteka podręczna, składająca się ze 191 tomów, prócz tego może Stowarzyszenie korzystać z biblioteki Instytutu A. K. Pism prenumeruje się 5: „Zjednoczenie”, „Gazetę dla Kobiet”, „Przewodnik Katolicki”, „Na straży zdrowia”, „Młody Polak”—z innych pism, jak również z prasy codziennej korzystamy w biurze Instytutu.

IV. Współpraca z innymi organizacjami.

Stowarzyszenie utrzymywało ścisły kontakt z Centralą Krajową Kat. Zw. Kobiet w Poznaniu. Sekretarka Generalna uczestniczyła w Zjeździe związkowym w Poznaniu, oraz będąc członkiem Zarządu Zw. — w zebraniach KZK w Poznaniu i Gnieźnie. W kursie dla Zarządów KSK w Gnieźnie wzięły udział p. A. Stefanowicz w charakterze prelegentki oraz p. J. Roszkowska.

Przy współudziale Dyrektorki Związku p. Janiny Straszewskiej przeprowadzono dwa tygodnie społeczne. W zjeździe delegowanych KSK w Wilnie wzięła udział z ramienia Związku redaktorka „Gazety dla kobiet”, p. Zofja Sicińska

W Międzynarodowym Kongresie ku czci Chrystusa Króla w Poznaniu wzięła udział jedna osoba.

Zarząd KSK brał udział w uroczystościach związanych z życiem archidiecezji t. j. w Kongresie Marjańskim, święcie Chrystusa Króla, święcie papieskim i t. p.

W Radzie Arch. Instytutu A.K. reprezentują Stowarzyszenie pp. prezeska M. Jeleńska i vice prezeska prof. O. Bossowska, pozatym KSK współpracuje ściśle i z x Dyrektorem Instytutu przedkładając Mu sprawozdania z prac dokonanych i uzgadniając programy pracy.

Dosyć ściśle była też łączność w pracy z KSM utrzymywana dzięki wspólnemu biurze, personelowi, a wskutek tego wspólnym często kursom, wizytacjom i innym pracom.

Poza organizacjami A. K. otrzymywały Stowarzyszenie łączność z oddziałami administracyjnymi, Izba lekarską, Przemysłowo-Handlową, P.K.O., P.C.K., L.O.P.P., L.M.K., P.M.S. Rob. T.O.D., Sodalicjami Marjańskimi, Związkiem Pań Domu i t. p.

Przedstawicielki K. S. K. starały się uczestniczyć we wszystkich uroczystościach kościelnych, państwowych i samorządowych.

V. Sprawozdanie z działalności Oddziałów.

DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

W 1936 r. było Oddziałów K. S. K. 190

w 1937 r. „ „ „ 212

przybyło więc 22 nowe Oddziały.

Liczba członkiń także stale wzrasta:

w 1936 r. Oddziały K. S. K. liczyły członkiń — 13.902

w 1937 r. „ „ „ „ — 15.775

W przeciągu roku przybyło więc 1873 członkinie.

Olbrzymia większość członkiń K. S. K. to rolniczki pracujące na własnych gospodarstwach, jest ich 12.941, reszta 2834 stanowią kobiety zamieszkujące miasta i miasteczka.

Zebrania. Zebrań kierownictw odbyło się w Oddziałach 1.459, zebrań plenarnych 1.768, na których wygłoszono 1.837 referatów, z tego xx. Asystenci wygłosili 880 referatów, same członkinie — 766, zaproszeni prelegenci — 191.

Współpraca z A. K. W pracach parafjalnej Akcji Katolickiej brało udział 117 Oddziałów.

Z Kat.Stow. Mł. żeńskiej przeszło do naszej organizacji 156 Druhen. 54 Oddziały K.S.K współpracują ściśle z Oddziałami K.S.M. z.

Z Oddziałami K.S.Mężów współpracowało 64 Oddziały K.S.K.

163 Oddziały odbywa swe zebrania w salach parafjalnych, reszta — na plebanjach, w organistówkach lub w mieszkaniach prywatnych członkiń, niektóre Oddziały wynajmowały sobie same odpowiednie lokale.

42 Oddziały ma sztandary organizacyjne, 2343 członkiń mają odznaki KSK, 4784 — legitymacje członkowskie.

„Zjednoczenie” prenumeruje 131 oddziałów w 180 egz. „Gazetę dla kobiet” otrzymuje 112 oddziałów w 483 egz. „Wiadomości A.K.” — otrzymują wszystkie oddziały co miesiąc w 1 egz.

W 76 oddziałach istnieją sekcje zagadnień religijnych, społecznych, wychowawcze, oświatowe i inne.

W 35 oddziałach utworzono 270 zastępów, pracujących na terenach poszczególnych wsi.

Patronalne święto Kobiet w dzień Zwiastowania NMP obchodzono uroczyście w 138 oddziałach.

DZIAŁ RELIGIJNY

Wspólnych Mszy św. wysłuchały oddziały 444, wspólnie do Komunji św. przystąpiły 379 razy; rekolekcje otwarte specjalnie dla członkiń KSK zorganizował 51 oddział, półzamknięte — 14 oddziałów, w rekolekcjach zamkniętych wzięło udział 236 członkiń.

Kwadransów religijnych przeprowadzono na zebraniach plenarnych 653, kwadransów katechizmowych — 438.

Do Sakramentu Chrztu św. przygotowały członkinie KSK 107 o-

sób, do I spowiedzi i Komunii św. 1827 dzieci, chorych do sakramentów św. doprowadzono 771, małżeństw nielegalnych doprowadzono do ołtarza 37, w katechizacji dzieci dopomagały x prob. 22 Oddziały.

Publicznych odczytów religijnych zorganizowano 129, obchodów religijnych — 287, pielgrzymek — 99.

DZIAŁ WYCHOWAWCZO-OŚWIATOWY.

Oddziały KSK zorganizowały w roku sprawozdawczym 156 wykładów dla ogółu społeczeństwa miejscowego — tematy były rozmaite, wykładali xx Asystenci, członkinie lub zaproszeni prelegenci. Specjalne wykłady o wychowaniu organizowało dla ogółu matek 26 oddz. 858 członkiń należy do Kół Rodzicielskich, współpracując z szkołą.

Idąc za apelem PMS propagowały członkinie KSK nauczanie indywidualne — nauczono czytać i pisać 76 osób, w tem 31 członkiń KSK.

Oddziały zajmowały się także kolportażem — kiosk dobrej prasy na 23 Oddziały, kolportażem pism wogóle zajmowały się 22 Oddziały, „dzień dobrej prasy” urządziło 55 Oddziałów, sprzedając i rozdając 5153 książki i 57461 egz. pism i ulotek. Zorganizowane czytelnice istnieją w 106 Oddziałach, poza organizacyjnymi abonują Oddziały 451 egz. rozmaitych czasopism, przeważnie pisma diecezjalne, 63 Oddziały ma własne biblioteki z ogólną liczbą 11521 książek — inne korzystają z bibliotek parafjalnych. Najchętniej czytano książki religijne i wychowawcze. Wspólne czytanie izbowe przeprowadzało 44 Oddziały, 43 Oddziały przeprowadzały prace świetlicowe, najczęściej na terenie zastępów, czytając wspólnie, śpiewając, i robiąc roboty ręczne (szycie, przędzenie).

DZIAŁ CHARYTATYWNY

21 Oddziałów organizowało dzień chorych, 35 Oddziałów śniadanie dla dzieci przystępujących do I Komunii świętej, 41 Oddział — gwiazdkę dla najuboższych, 32 — święcone ubogich. Instytucje charytatywne prowadziło 5 Oddziałów.

W 8 Oddziałach organizowano wspólne szycie odzieży dla ubogich, specjalną opieką otaczało matki i niemowlęta 11 Oddziałów, opiekę nad dziećmi szkolnymi zorganizowało 16 Oddziałów. Ze szpitalami współpracowało 6 Oddziałów, z Caritasem 54 Oddziały.

DZIAŁ GOSPODARCZY I HIGJENY

Członkinie KSK wykazują coraz żywsze zainteresowanie sprawami gospodarczymi: 4 Oddziały urządziło dla swych członkiń kursy gospodarstwa domowego, 5 Oddziałów — kursy kroju i robót ręcznych, 4 Oddziały — higjenu — ogólna liczba członkiń, które przeszły przez kursy wynosi 657.

Wystawy rolnicze i robót ręcznych urządziło 5 Oddziałów, w

konkursach rolniczych brało udział 10 Oddziałów organizując — 27 zespołów konkursowych pr. z ogólną liczbą członkiń 142. —

IMPREZY

Członkinie KSK chętnie bardzo organizują rozmaitego rodzaju imprezy, których jedne mają charakter towarzyski, inne dochodowy.

Wspólne wycieczki urządziło 24 Oddziały opłatek — 99 Oddziałów, święcone — 55 Oddziałów inne zebranie towarzyskie — 33 Oddziały, akademje — zorganizowano 129, przedstawień amatorskich 33, loterii fantowych 32, innych imprez dochodowych 13.

W całej pracy Oddziałów daje się zauważyć coraz większy rozmach i wzrastające zainteresowanie członkiń, a w parze z tem idzie i dusz ofiarność zarówno na rzecz Oddziałów jak i KSK. Rosną nasze szeregi, pogłębiają się dusze w służbie Chrystusowi i Ojczyźnie.

PROGRAM PRACY KATOLICKIEGO STOWARZYSZENIA Kobiet i Oddziałów KSK NA 1938-9 R.

A. Pod względem organizacyjnym.

a) Stowarzyszenie.

1. Będzie organizować okręgowe kursy dla Kierownictw Oddziałów i zastępów.
2. Zwrócić uwagę na organizacyjne i ideowe urabianie członkiń KSK ua tygodniach organizacyjno-społecznych — Wilno, Białystok, Lida.
3. Specjalną opieką otoczy Oddziały nowozakładane i słabe, opracowując dla nich specjalny program pracy i pog. wstępna.
4. Przeprowadzi konkurs sprawności w pracy dla Oddziałów KSK.
5. Poczyni przygotowania celem uruchomienia pracy w Okręgach upatrzeć osoby na prezski, kurs dla nich, program i metody pracy w zastępach.
6. Będzie propagować i ułatwiać pracę w zastępach.
7. Opracuje cykl pogadanek omawiających ideologję KSK w-g statutu.
8. Prowadzić będzie propagandę pism i wydawnictw organizacyjnych.
9. Opracuje szemat biblioteczki podręcznej Oddziału KSK.

b) Oddziały.

1. Wezmą jak najliczniejszy udział w kursach i tygodniach społecznych organizowanych przez KSK.
2. Przeprowadzą konkurs sprawności w pracy.
3. Zwrócą szczególniejszą uwagę na organizowanie i pracę w zastępach.

4. Szczególniejszą uwagę zwrócić na urobienie organizacyjno-ideowe swych członkiń.
5. Zaopatrzyć się w biblioteczkę podręczną, wydawnictwa i pisma organizacyjne: 1 egz. „Zjednoczenia”, 1 egz. „Wiadomości AK.” i przynajmniej 1 egz. na każdy zastęp „Gazety dla Kobiet”.
6. Dopilnować, by wszystkie członkinie przerobiły dokładnie „Podręcznik dla kandydatki”.

B. Dział religijno-moralny.

a) *Stowarzyszenie:*

1. Poczyni starania, by w Okręgach mogły się odbywać rekolekcje zamknięte.
2. Opracuje tematy do pogadanek religijnych kwadransów ewangelicznych i katechizmowych.
3. Opracuje katalog najpotrzebniejszych książek religijnych dla Oddziałów.
4. Przygotują materiały do pracy w sekcjach wiedzy religijnej.
5. Ułatwi Oddziałom wykonanie hasła A. K.

b) *Oddziały:*

1. Zachęcać będą członkinie do udziału w rekolekcjach zamkniętych
2. Będą organizowały rekolekcje pół zamknięte lub otwarte specjalnie dla członkiń KSK.
3. Wprowadzą zwyczaj wspólnej Mszy św. w tę niedzielę, w którą odbywa się zebranie miesięczne.
4. Przerabiać będą na zebraniach plenarnych kwadrans ewangeliczne i katechizmowe.
5. Zachęcać będą członkinie do czynnego apostołstwa zwłaszcza do walki z obojętnością religijną, obrony powagi Kościoła, znaczenie jego hierarchji i godności kapłańskiej.
6. Zwracać będą uwagę na pielęgnowanie życia religijnego w domach rodzinnych członkiń i na wychowanie religijne dzieci i młodzieży.
7. Dopomogą członkiniom do poznania i wykonywania uchwał Synodu.
8. W miarę możliwości organizować będą pracę w kółkach religijnych na wsi różańcowe, eucharystyczne i misyjne i sekcjach wiedzy religijnej w miastach.

C. Dział oświatowo-wychowawczy.

a) *Stowarzyszenie:*

1. Zorganizuje i przeprowadzi kurs dobrego czytania w zastępach
2. Zrobi zestawienie książek nadających się do czytań izbowych.
3. Wskazywać będzie materiały do urozmaiceń i przedstawień i wieczornic.
4. Opracuje program pracy w sekcjach kultury katolickiej.
5. Rozwijać będzie w dalszym ciągu prace Referatu Wychow.

b) *Oddziały.*

1. Wezmą udział w konkursie dobrego czytania książek i pism.
2. Prowadzić będą czytania izbowe lub wieczory dyskusyjne dla ogółu mieszkańców.
3. W miarę potrzeby i możliwości postarają się zorganizować kursy dla analfabetek, lub prowadzić nauczanie indywidualne.
4. Będą brać udział, względnie same będą organizować obchody lub wieczornice z okazji uroczystości kościelnych, narodowych, państwowych lub organizacyjnych.
5. Oddziały miejskie postarają się zorganizować sekcje kultury katolickiej.

D. Dział społeczno-charytatywny.

a) *Stowarzyszenie:*

1. Opracuje materiały współpracy Oddziałów i członkiń KSK z KSMż.
2. Opracuje plan organizowania opieki nad matką i dzieckiem i sekcje młodych matek, dzieci przedszkolne, dzieci szkolne latem i zimą.
3. Opracuje metodę i plan pracy w Kołach Studjów społecznych.
4. Nawiąże współpracę z Chrz. Związkami Zawodowymi.
5. Organizować będzie zebrania dla kobiet pracujących niezorganizowanych celem zapoznania ich z katolicką etyką zawodową
6. Zorganizuje kurs dla kierowniczek dziecińców.

b) *Oddziały:*

1. Będą czynnie współpracować z Oddziałami KSMż.
2. Postarają się stworzyć sekcje młodych matek.
3. Organizować będą opiekę nad dziećmi przedszkolnymi, dziecińcami, szkolnymi, świetlice zimą. opiekę latem.
4. Zwrócą uwagę swym członkiniom na otoczenie opieką pracowników ich zwłaszcza małoletnich: służba domowa, pastuszki.
5. Organizować będą specjalną opiekę nad starcami.
6. Będą urządzać zebrania dla kobiet pracujących niezorganizowanych celem zapoznania ich z katolicką etyką zawodową.
7. Oddziały miejskie postarają się o zorganizowanie koła studjów społecznych.
8. Zwracać będą uwagę swych członkiń na rolę przy tworzeniu kultury duchowej (życie religijno-moralne, oświata, kultura, życia towarzyskiego, higiena, estetyka, życie ekonomiczno-gospodarcze).
9. W miarę możliwości prowadzić będą pracę charytatywną lub współpracować z Caritasem.

E. Dział wychowania obywatelskiego.

a) *Stowarzyszenie:*

1. Nawiązać łączność i ewentualną współpracę z LOPP i Czer-

wonym Krzyżem.

2. Dopomoże Oddziałom do organizowania kursów specjalnych wchodzących w zakres p.d.o.k.
3. Opracuje plan i przeprowadzi doświadczalne kursy zdrowia w chacie wiejskiej.

b) Oddziały:

1. Polecać będą członkiniom swym materialne i czynne popieranie instytucji mających na celu obronę kraju LOPP.PCK.
2. Postarają się zorganizować przynajmniej 1 z kursów specjalnych wchodzących w zakres p.d.o.k.
3. Przerabiać będą kszązkę "Zdrowie w chacie wiejskiej",
4. Wezmą udział w konkursach zdrowia.

F. Dział gospodarczo-rolniczy.

a) Stowarzyszenie:

1. Będzie organizować i prowadzić pracę w zespołach p. r. w-g planu trzyletniego.
2. Propagować będzie praktyczne kursy gospodarcze.

b) Oddziały:

1. Zorganizują przynajmniej jeden zespół rolniczy.
2. Przeprowadzą 2-tygodniowy kurs gotowania.
3. Organizować będą wystawy rolnicze i lniarskie.
4. Oddziały miejskie wezmą udział w konkursie kwiecienia domów i ogrodów kwiatowych.
5. Organizować będą (w miastach) 2-dniowe kursy organizacji pracy domowej.
6. Zwrócą uwagę swych członkiń na drobny handel straganiarski i koszykarski.

PROTOKUŁ ZJAZDU DELEGOWANYCH KSK Z D. 13. V. 1938 R.

Dn. 13 V. 38 r. o g. 10,30 w Sali Chrz. Zw. Zaw. Metropolitalna 1 otworzyła Zjazd vice-przewodnicząca p. Olga Bossowsk. Następnie przemówił J. E. podkreślając rolę kobiety w rodzinie i społeczeństwie, potrzebę konsolidacji i subordynacji: potem mówił x. Dyrektor Instytutu w imieniu wszystkich Kolumn AK.

Następnie Sekr. G. złożyła sprawozd. z dział, za rok 1937, jak również sprawozdanie finansowe.

Sprawozdanie komisji rewizyjnej odczytała p. M. Raczyńska.

Po odczytaniu sprawozdań wywiązała się dyskusja. 1) Po pierwsze głos zabrała przedstawicielka KSK ze Szczuczyna, w sprawie urządzania zebrań miesięcznych oddzielnie dla członkiń wiejskich i miejskich. Mówiono o nieurządzaniu święta patronalnego w wielu oddziałach, o pracy K. S. K. w szkole, o „odmłodzeniu” oddziałów,

o współpracy z „Kółem Gospodyń Wiejskich”, o nielicznej pracy inteligencji w oddziałach KSK.

Następnie ks. Dyr. Swirkowski wypowiedział swoje uwagi i spostrzeżenia w związku z odczytanym sprawozdaniem. Sekretarka Gen. zaś udzieliła wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie zapytania członkiń.

Uchwalono absolutorjum ustępującemu Zarządowi.

Po przerwie obiadowej wznowiono obrady o g. 4-tej. Na wstępie odczytała p. Wojtuszkiewiczowa, prezeska odd. KSK z Lidy sprawozdanie za okres pracy dziesięcioletniej.

Sprawozdanie z Lidy nagrodzono hucznie oklaskami. Następnie wysłuchano sprawozdania oddz. KSK w Mońkach.

Trzecie sprawozdanie z oddz. KSK w Lipniskach odczytała p. Umiastowska.

Wszystkim trzem oddziałom słowa uznania i pochwały, wyrażając życzenie, by więcej takich sprawozdań w przyszłym roku było.

Po krótkiej dyskusji nad odczytanymi sprawozdaniami, przystąpiono do wyborów Zarządu. Ustępujący zarząd zaproponował listę kandydatek, by się głosy nie rozbiły.

Do Zarządu K. S. K. weszły panie M. M. Jeleńska jako prezeska i Jadwiga Roszkowska, jako sekretarka generalna. Poza to do Zarządu weszły wybrane przez aklam. panie:

p. Olga Bossowska	Wilno
p. Adela Stefanowicz	„
p. Maria Hawełkowa	„
p. Wanda Stulgińska	„
p. Maria Klimaszewska	„
p. Halina Zmudzka	„
p. Stefanja Pawłowska	„
p. Aleksandra Umiastowska	Lipniszki
p. Hilda Lutostańska	Białystok
p. Władysława Sadowska	Sobotniki

Do Komisji rewizyjnej wybrano panie:

p. Marję Raczyńską	Wilno
p. Franciszkę Goroską	„
p. Gronostajską	„

Następnie p. Roszkowska zaznajomiła obecne członkinie z programem pracy na rok 1938 od Zjazdu do Zjazdu, jak również z preliminarzem budżetowym, poczem wywiązała się dyskusja.

Sekretarka Generalna udzieliła wyjaśnień na wszystkie zapytania. W końcu zjazd delegowanych zatwierdził program pracy, jak również preliminarz budżetowy na r. 1938, zamykający się kwotą 3.708 zł,

Następnie odczytano wniosek okręgu białostockiego i uchwalono wnioski Zarządu K. S. K.

Na zakończenie zjazdu przemówili ks. Red. Grasewicz i p. prze-

wodnicząca Olga Bossowska. Zjazd zamknięto o g. 7-ej wieczorem w obecności 127 członkiń.

(—) Sekretarka
Z. Stermińska

(—) Przewodnicząca
Olga Bossowska

Wniosek I. Zjazd postanawia, iż Uroczystość Święta Patronalnego Kobiet ma być odtąd „dniem ofiary” naszej wspólnej na rzecz wspólnej pracy.

Ofiara ma być duchowa w formie Mszy św. i Komunji św. ofiarowanej na intencję rozwoju pracy Stowarzyszeniowej i materialnej w formie imprezy, z której czysty dochód będzie przekazany na rzecz KSK w Wilnie. W razie niemożności zorganizowania imprezy dochodowej, członkinie KSK mogą złożyć w tym dniu dobrowolną ofiarę na rzecz rozwoju pracy w KSK.

Wniosek II. Zjazd postanawia, że wszystkie Oddziały KSK mają się w przeciągu roku zaopatrzyć w „Podręcznik dla kandydatek” i dokładnie zapoznać się z jego treścią.

Wniosek III. Zjazd postanawia, że każdy Oddział winien obowiązkowo prenumerować pisma organizacyjne; „Wiadomości AK” i „Zjednoczenie” w 1 egz. na Oddział, „Gazetę dla Kobiet”, przynajmniej w ilości 1 egz. na każdy zastęp. Starając się jaknajbardziej rozpowszechnić to pismo wśród swych członkiń.

Wniosek IV. Zjazd postanawia, iż członkinie KSK będą brały udział organizacyjny (całym Oddziałem) we Mszy św. w niedzielę w którą przypada zebranie plenarne Oddziału, starając się w miarę możliwości przystąpić w tym dniu do Komunii św.

Wniosek V. Zjazd postanawia poprzeć wniosek Zarządu KSK w Wilnie przesłany do Kat. Zw. Kobiet w Poznaniu w sprawie umorzenia zaległości KSK w Wilnie na sumę 1335 zł. powstałych z przyczyny nie zapłacenia składki za lata ubiegłe.

Zjazd Delegowanych prosi Związek o uwzględnienie specjalnie trudnych warunków finansowych członkiń KSK Archidiecezji Wileńskiej i zastosowanie do KSK w Wilnie innych norm przy obliczaniu rocznej składki do Związku — ryczałtem od liczby Oddziałów.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej

KOMUNIKATY ORGANIZACYJNE.

Oddziały rozwiązane za nienadesłane bez usprawiedliwienia sprawozdania rocznego za rok 1937: Łazduny, Surwiliszki, Szumsk, Hancewicze, Bobolewo.

Składka. Czy Druchny zapomnieli już o składce do KSMz? Muszą ją opłacić do końca czerwca wszystkie oddziały za I p-cze, w sumie 2 zł. Nie czekajcie na specjalne upomnienie i wpłacajcie ją na konto w PKO nr. 146.434.

Mundurki. Uwaga, Druchny, kupujcie w składnicy regulaminy nowych mundurków cena 35 gr. Prosimy uważać, by nowe mundurki zgadzały się ściśle z regulaminem, bo już zauważyliśmy wprowadzanie do kroju dowolnych zmian. Na bluzkach żadnych haftów być nie powinno, bo haftu regionalnego na Wileńszczyźnie nie mamy.

Krawaty, paski i materiał na bluzeczki można nabyć w składnicy A.K. w Wilnie.

Krawaty w cenie 85 groszy. Paski w cenie 50 gr, Płótno na bluzki po 2 zł. metr (na bluzkę trzeba 2 metry). Druchny, które mają płótno własnego wyrobu mogą je zużyć na bluzki, byle było białe, nie szare.!

Materiał na spodniczki trzeba kupić w najbliższym sklepie białym, byle chrześcijańskim — może być ciemny granat, dopasowany do koloru beretu, który też można kupić w sklepie prywatnym.

Zwracamy uwagę, że żakiety do mundurka mogą nosić tylko kierownictwa okręgowe, Druchnom one nie przysługują. Starajcie się szybko umundurować, Druchny!

Nie przerywać pracy w okresie letnim. Mamy naprawdę dużo pracy w polu, ale znajdziemy czas i na sprawy organizacyjne. Wyjdziemy tylko z dusznych ognisk i robimy wszelkie zebrania na świeżym powietrzu — będzie i zdrowo i przyjemnie.

Odwiedzajmy się wzajemnie. Korzystajmy z ciepła i długich dni i odwiedzajmy się wzajemnie w Oddziałach i zastępach. Oddziały niech każde zebranie plenarne robią na terenie innego zastępu, nowej wsi niezorganizowanej — przygotujmy na takie zebranie dużo rzeczy organizacyjnych: piosenki, deklamacje, inscenizacje i t. p., bo naszemu zebraniu na świeżym powietrzu przysłuchiwać się będzie niejednokrotnie młodzież niezorganizowana lub rodzice — niechże te zebrania idą sprawnie i robią propagandę naszej idei i naszej pracy.

Oddziały zaś niech się porozumieją i odwiedzają się wzajemnie w swoich siedzibach parafjalnych. Takie odwiedziny niech mają charakter uroczysty: gości trzeba spotkać na granicy parafji, potem wspólna Msza św., śniadanie, wycieczka do najbliższej okolicy, zebranie, gry towarzyskie, śpiewy i urozmaicenia. wreszcie wspólne Ognisko i odmarsz.

Takie odwiedziny sąsiedzkie mają duże znaczenie organizacyjne i propagandowe, nie żałujmy ich sobie.

Wycieczki krajoznawcze i rozrywkowe. Po ciężkiej tygodniowej pracy należy się wypoczynek. Wykorzystajmy każde święto i całą gromadą wyruszmy w pole czy do lasu, czy na rzekę lub jezioro. Zabierzmy ze sobą „Młodą Polkę”, śpiewniczek, piłkę, no oczywiście

śniadanie i duży zapas dobrego humoru. Na łonie przyrody poczytamy wspólnie, pośpiewamy i zabawimy się—będzie i miło i pożytecznie.

Zachęcamy bardzo Druchny do robienia dobrych wycieczek mających na celu poznanie kraju i jego zabytków. Jeśli nie możemy się zdobyć na dalsze podróże, to wycieczkujemy na terenie swego powiatu. Poznajmy historję naszego powiatu i jego najciekawsze zabytki, zwyczaj tu panujące, pieśni śpiewane, piękne legendy. Wzbogacimy w ten sposób nasz umysł i goręcej ukochamy naszą Ojczyznę.

Uroczystości w czerwcu jest dużo, Oddziały K.S.M.ż. niech wezmą w nich czynny udział.

Boże Ciało obchodzimy dn. 16 Czerwca—Druchny winny wziąć udział w uroczystej procesji ze sztandarem i w mundurach. Dobrzeby było, by Druchenki postarały się o urządzenie specjalnego ołtarza, odpowiednio ustrojonego emblematami organizacyjnymi.

Sobótka świętojańska—który Oddział potrafi pięknie zorganizować w tym dniu specjalną wieczornicę na świeżym powietrzu, gdzieś na polanie leśnej?—Byłoby to coś nowego, oryginalnego i niewątpliwie zaciekawiło społeczeństwo, a zasiłiło Kasę Oddziału.

Patronalne Święto Mężów przypada na dzień 26-czerwca—niedziela po uroczystości Najśw. Serca Jezusowego — proponujemy Oddziałom K. S. M. swoje usługi przy urządzeniu tej uroczystości.

Dzień Morza znowu obchodzony jest 30-go czerwca, niejedyn Oddział zdobędzie się na piękną wieczornicę „morską” z odpowiednim programem. Po materiał zwracacie się, Druchny, do lokalnych Oddziałów Ligi Morskiej.

Wszystkie Oddziały powinny się zdobyć przynajmniej na pogadankę o znaczeniu morza dla Polski i dać na zebraniu ogólnem drobne urozmaicenie okolicznościowe związane z morzem.

Uroczystość św. Piotra i Pawła—29-go czerwca. W związku z tą uroczystością niech się Druchny zastanowią nad swoją pracą apostołską w parafji i zabiorą się do godziwej pracy.

Przez cały czerwiec nie zapominajmy o specjalnem nabożeństwie do Serca Pana Jezusa, w naszym domu rodzinnym i w naszej wsi. Szerzmy cześć specjalną dla Boskiego Serca Zbawiciela. Propagujmy Intronizacje w domach rodzinnych, częściej odwiedzajmy Najśw. Sakrament, częściej przystępujemy w tym miesiącu do Komunii św.—prośmy specjalnie o błogosławieństwo dla naszej pracy.

„Pierwsza książka K. S. M. ż.” Na jesiennych odprawach dla Kierownictw w czasie Kursów i wizytacji będziemy przeprowadzać próby kandydackie, macie jeszcze dużo czasu, szykujcie się, żebyście nie potrzebowały wstydzic. A od jesieni ukaże się już „Druga książka K. S. M. ż.” — co z nią zrobimy?

REFERAT OŚWIATOWY

Kurs świetlicowy. Na kurs świetlicowy zgłosiło się 57 Druchen. Nazwiska Druchen, które ukończyły kurs świetlicowy i otrzymały świadectwa świetliczanek podamy w lipcowym numerze „Wiadomości.”

Na jesieni KSMż zamierza zorganizować drugi kurs świetlicowy 2 tygodniowy. Szczegóły podamy później.

Katalog „wypożyczalni” został rozdany Druchnom Delegatkom na zjeździe Del. Oddziałom, które na zjeździe nie mogły wziąć udziału wyszły przy sposobności. Katalog podaje tytuł sztuczek, ilość aktów, ilość osób (m), role męskie i (k) role żeńskie, gdzie się nadaje wieś (w) lub miasto (m) oraz krótkie swoje uwagi o rodzaju sztuczki. Sądźmy, że Oddziały chętniej będą korzystały z „wypożyczalni”.

„Wypożyczalnia” liczy coraz więcej członków, zapisały się Oddziały: Parafjanów, Szyłany i Porudomino, wypożyczono 9 sztuczek.

REFERAT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Instruktorski kurs uzupełniający z gosp. dom. organizuje Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej z końcem czerwca rb. Kurs trwać będzie 8 tygodni. Opłata za cały kurs (8-mio tygodniowy) wynosi 120 złotych wraz z nauką i całkowitym utrzymaniem i mieszkaniem.

Na program kursu złożą się: Nauka gotowania, pieczenie, przetworów owocowych i warzywnych, przeroby wędliniarskie, pranie i prasowanie bielizny, odplamianie ubrań i sprzętów, porządki domowe, przysposobienie rolnicze, dział organizacyjny, świetlica, tańce regionalne, inscenizacje, śpiew, higjena itp.

Na kurs zostały powołane Druchny instruktorki. Po odbytej praktyce w terenie:

- 1) Abramowiczówna Helena z Miezan
- 2) Bohdzionówna Anna z Bieniakon
- 3) Karpińska Maria z Kamionki
- 4) Kirejczykówna Janina z Dąbrowy
- 5) Klejnowna Jadwiga z Sokółki
- 6) Lewandowska Kazimiera z Trzcianny
- 7) Makowska Władysława z Postaw
- 8) Mikućewiczówna Stefanja z Szydłowic
- 9) Monkiewiczówna Halina z Ejszyszek
- 10) Olechnowiczówna Felicja z Lipniszek
- 11) Perkowska Janina ze Swiloczy
- 12) Piwińska Lucja z Parafjanowa
- 13) Rynkiewiczówna Bernadeta z Kalwarji
- 14) Rymszanka Józefa ze Słonima

- 15) Sadowska Władysława z Sobotnik
- 16) Tłuczyńska Regina z Łunny
- 17) Wilkówna Zofia z Morosza
- 18) Zacharkiewiczówna Helena z Chożowa
- 19) Bartoszewiczówna Regina z Wilna
- 20) Czynczykówna Bronisława z Wilna.

Kurs uzupełniający i końcowy. komisyjny egzamin obejmujący wszystkie działy z ogólnym wynikiem *dobrym* da prawo do świadectwa i pracy instruktorskiej w zakresie gospodarstwa domowego w Oddziałach KSMż. i KSK.

Zgłoszenie na kursy gospodarstwa domowego i kroju-szycia. Oddziały, które chciałyby i mogły u siebie zorganizować kursy gosp. dom. i kroju-szycia, zechcą zawczasu o tem na zebraniach porozmawiać i przesłać zgłoszenie do sekretariatu KSMŻ Referat gospodarstwa domowego do dn. 15 X. 38 r. Macie Druchenki bardzo dużo czasu!

Kursy gosp. dom. przetworów i prania rozpoczynamy przeprowadzać już od dnia 1. IX. 38 r.

Kursy kroju i szycia od dn. 1. XI. 38 r. lub wcześniej, jeżeli który oddział sobie tego życzyłby.

Praktyczne rady gospodarce. W dziale tym Ref. gosp. dom. będzie udzielał odpowiedzi na pytania przesyłane przez poszczególne Druchenki i Oddziały. Rady praktyczne może rozwiązać niejedną trudność i dopomoga przy prowadzeniu gosp. domowego, zwłaszcza młodym „gosposiom”.

Referat gosp. domowego ogromnie jest ciekawy, który Oddział pierwszy zwróci się o „radę”?

REFERAT P. R.

15 maja minął! *Wiadomości o rozpoozęciu* prac praktycznych w zespołach P. R. nadeszły Oddziały:

Ikażń—10 zespołów, Szydłowice — 2 zesp., Bujwidze — 1 zespół, Sokolany—4 zespoły, Kluszczy—31 zespół, Zeladz—2 zespoły, Wiszniew—3 zesp., Swir — 2 zesp., Kobylnik — 2 zesp., Konstantynów—2 zesp., Szemetowszczyzna—2 zesp., Kalwarik—8 zesp., Korwie—1 zesp., Szylany—1 zesp., Suderwa—1 zesp., Holszany—1 zesp., Cudzieniszki —1 zesp., Żuprany—3 zesp., Grauzyski—2 zesp., Leonpol — 1 zesp., Druja—1 zesp., Borodzienie—1 zesp., Idolta—1 zesp., Szarkowszczyzna—1 zesp., Hoduciszki—2 zesp., Sidra — 2 zesp., Duniłowice — 1 zesp., Parafjanów—14 zesp., Kundzin—1 zesp., Postawy — 1 zespół, Nacza—2 zesp., Łuczaj—6 zesp., Swisłocz—1 zesp., Krzemienia Kość. 1 zesp., Rzesza—1 zesp., Mosarz—2 zesp., Wesolucha — 1 zesp., Siemiuny—1 zesp., Dolhinów—1 zesp., Werekki — 1 zesp., Połuknia—1 zesp., Dziękowce—1 zesp., Tekoczmany— 2 zesp., Lack Kościelny—2

zesp. Razem 44 Oddziały, 128 zesp., a co się dzieje w P. R. w pozostałych **61 oddziałach** z 258 zespołami, czy mamy je uważać za już nieistniejące? Jak myślicie Druchenki, czy poto są zarządzenia żeby je lekceważyć. Chcemy Was przyzwyczać do zachowywania terminów żeby wam Druchenki i sobie nie utrudniać pracy a właśnie ułatwiać. „Maruderom” przedłużamy termin do dn. 1. VI. nieodwołalnie—pierwszeństwo przy lustracjach będą miały te zespoły, które w czasie właściwym „wiadomości o zespole” nadeszły. Trzy pierwsze Oddziały zostaną specjalnie wyróżnione po doprowadzeniu pracy do końca.

P. R. w czerwcu. *Chwasty i wzruszanie ziemi*—dwie najważniejsze czynności, na które zwrócimy baczne uwagi w okresie wzrostu młodych roślinek. Chwasty zabierają z ziemi najlepsze pokarmy i dużo wilgoci, a zaskorupiała w czasie suszy lub zbita w czasie deszczu ziemia uniemożliwia dostęp powietrza i wpływa ujemnie na zatrzymaniu wilgoci w w ziemi.

Chwasty należy niszczyć gdy się tylko pokażą.

Dzienniczki. Wszystkie prace praktyczne wykazane na poletkach czy przy tematach hodowlanych z obliczeniem ilości zużytego na każdą czynność czasu należy skrupulatnie wpisywać do dzienniczka, by potem łatwo można było obliczyć czy nam się dana uprawa lub hodowla opłaca czy nie.

Lustracje wewnętrzne ogromnie podnoszą poziom pracy P. R., ileż to praktycznych uwag i spostrzeżeń nasunie się Druchenkom konkursistkom przy oglądaniu poletek i omawianiu na miejscu różnych spraw. Wszystkie Druchny Przdowniczkki postarają się aby po wzejściu roślin przeprowadzić w swoich zespołach lustracje wewnętrzne, a potem wycieczki do sąsiednich zespołów. Będzie to miłe i pożyteczne.

Tabliczki! Wszystkie poletka konkursowe należy opatrzyć w tabliczki drewniane długości 25 cm., szer. 15 cm. umieszczone na kijku drewnianym 1 mtr. długi ustawione przy poletku. Na tabliczce chemicznym ołówkiem wypisać oddział, zespół, Imię i Nazwisko konkursistki, temat i wielkość poletka. Tabliczki przyciągają i zainteresowują przechodniów i w ten sposób szerzymy propagandę pracy w P. R.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

ŚWIĘTO PATRONALNE K.S.M.

W roku bieżącym Święto nasze przypada w piątek 24 czerwca. Ze względu na dzień powszedni cały obchód można przenieść na niedzielę 26 czerwca

Dobrze byłoby religijną część uroczystości, a więc wspólną Mszę św. i Komunię św. urządzić w piątek, a uroczyste zebranie, bądź akademję w niedzielę.

JAK PRZYGOTOWAĆ UROCZYŚĆ PATRONALNĄ.

Kierownictwo Oddziału powinno odbyć w początku czerwca specjalne posiedzenie na którym należy rozważyć i załatwić następujące sprawy:

1. Ułożyć dokładnie program całej uroczystości. Należy dobrze rozpatrzyć się i zawczasu postanowić, kto wygłosi referat, kto deklamację, czy uda się pozyskać orkiestrę, chór i t. d.

2. W oddziałach, w których będzie przeprowadzona Intronizacja należy do niej wszystko przygotować w porozumieniu z ks. Asystentem.

3. Z okazji święta patronalnego w Oddziałach powinno się odbyć odnowienie ślubowań i zawieszenia kopii Votum złożonego Matce Bożej na Jasnej Górze.

4. Obmyśleć najłatwiejszy, najtańszy a równocześnie najbardziej estetyczny sposób przystrojenia sali zebrań.

Tegorocznemu świętu organizacyjnemu należałoby nadać szczególnie uroczysty charakter. Wykorzystać należy te silne wrażenia, jakie na członkach zrobiła zeszłoroczna pielgrzymka związkowa do Częstochowy i wyzyskać to przeżycie dla pogłębienia pracy apostołskiej w Oddziałach i propagandy naszej organizacji na swych terenach.

Do udziału w naszej uroczystości należy zaprosić Par. Zarząd Akcji Kat., Oddziały bratnie Stow, Kobiet i Młodzieży. Zarządy Stow. Religijnych, oraz stosownie do uznania Kierownictwa miejscowe organizacje oświatowe, społeczne i gospodarcze. Specjalnie polecamy zaprosić wszystkich mężczyzn z parafji, aby ich z naszą organizacją zaznajomić i do wstępowania w szeregi nasze zachęcić.

P L A N:

Cała uroczystość składa się z dwóch zasadniczych części:

A) Uroczysta Msza św., podczas której gorąco polecamy przystąpienie wszystkich członków do Komunii św. Na Mszy św. wszyscy członkowie obowiązkowo powinni być obecni i stanąć w szeregach. Należy również zaprosić inne organizacje, ażeby przybyły bądź w komplecie, bądź też przysłały liczniejsze delegacje ze sztandarami.

B) Program uroczystego zebrania:

1. Zagajenie. Prezes wita ks. Asystenta, gości i członków, wyjaśnia cel uroczystości i podaje do wiadomości ustalony program.
2. Przemówienie ks. Asystenta,
3. Orkiestra, lub chór.
4. Referat.
5. Przyjęcie kandydatów, wręczenie odznak KSMężów, ślubowanie,

6. Urozmaicenia: deklamacje, śpiewy i t. p.

7. Zakończenie: śpiew wspólny „My chcemy Boga”.

Na święto Patronalne polecamy:

1. Obrazki N. Serca P. J. dla Intronizacji (format 35 na 25 cm.) cena 50 gr.
2. Kopie Votum w cenie: 2.50, 7.50 i 25 zł.
3. Broszurka: „Ślubowanie w Oddziale KSMężów” cena 15 gr.

POTRZEBA NAM WIEDZY.

Utarło się u nas pojęcie, że już jak posiadamy trochę zdolności do krytyki co złe i co mi jest obce, to już posiadamy wiedzę. Poznajmy lepiej co nasze, jakie mamy zadanie, jak go wykonać gdyż tego przedewszystkiem nam brak. Niech nam się nie zdaje, że wszystko wiemy. Nie myślm, że to co wiemy wystarczy dla nas, nie potrzebujemy już uczyć się doksztalcać, interesować się tym co się dzieje w świecie, w Polsce i u nas w Archidiecezji.

Niech nam się nie zdaje, że za dużo liczymy lat, że za dużo mamy pracy około naszego gospodarstwa i nie mamy czasu ani chęci na to, aby się doksztalcać.

Każdy z nas jest człowiekiem, jednostką, żyje z ludźmi, tworzy społeczeństwo, naród, jest członkiem katolickiego kościoła. Nie może być nieświadomym, nie może nie starać się o to, aby coraz więcej wiedzieć, coraz lepiej myśleć, stawać się coraz lepszym członkiem Akcji Katolickiej, być uświadomionym obywatelem państwa. Uświadomienie religijne jest dziś konieczne. Konieczna jest wiedza religijna dla członka KSMężów. Wiedzę tą otrzymujemy przez odczyty i pogadanki na naszych zebraniach przez czytanie dobrych książek i pism. Książka nigdy nie starzeje, i wciąż wychodzą nowe.

Zastanówmy się na chwilkę i zbadajmy, czy czytamy książki i pisma i jakie. Czy staramy się swą wiedzę uzupełnić i jakim sposobem. Kierownictwo Oddziału winno ułatwić swym członkom kształcenie się i zdobywanie potrzebnej wiedzy.

Oddział K. S. Mężów winien być czynny i żywotny przez swą pracę wewnętrzną nad urobieniem swych członków, gdyż tylko świadomi członkowie będą wartościowi i zdolni do czynu. Organizacja K. S. Mężów składająca się z takich członków zdolna będzie przejawiać swe życie i na zewnątrz, a do tego nie tylko mamy prawo lecz i obowiązek. Służba Bogu i Narodowi nie tylko wymaga dobrej chęci, lecz potrzebuje i wiedzy. Uczyć się nam trzeba — wciąż uczyć!

ZJAZD DELEGOWANYCH.

Tegoroczny Zjazd Delegowanych K. S. Mężów odbywa się w Wilnie dnia 3 i 4 czerwca. W tej sprawie pisaliśmy w Wiadomościach A.K., oraz został wysłany do wszystkich oddziałów specjalny komunikat.

Rok rocznie zjeżdżamy się licznie by omówić nasze sprawy, usunąć braki i ulepszyć system pracy organizacyjnej.

Nie wątpimy że i ten zjazd nasz będzie liczny i rzeczowy, spraw jest b. wiele i ważne. Przeżywamy okres w którym się kształtują oblicza narodów i państw. Jesteśmy świadkami wielkich przeobrażeń i zmaganiań dziejowych, sami bierzemy w nim udział, gdyż biernymi świadkami być nie możemy. Stwarza to wszystko iż na zjazd nasz winno przyjechać jak najwięcej delegatów, jako też zapraszamy i szanownych gości. Jednocześnie powiadamy, że zniżek kol. wysyłać nie będziemy, gdyż takowe będą wydawane w drodze powrotnej w Wilnie. Zniżka wynosi : 0 proc. drogi powrotnej.

OKRES WAKACYJNY — LETNI.

Siłą rzeczy praca w tym okresie traci ze swego wyłączenia. Urlopy, wyjazdy, żniwa, wakacje szkolne, ale ustać praca w oddziałach i być zaniechaną nie może.

Zebrania należy odbywać normalnie, ewentualnie w formie wycieczek na świeżem powietrzu, wzajemnych wizyt w sąsiednich oddziałach i t. p.

Z jak największym pożytkiem wykorzystać encykliki, referaty, zapoznać się z ustrojem gospodarczym chrześcijańsko-społecznym, czuwać w sprawach szkoły katolickiej (wyznaniowej), obserwować bacznie czy w czasie wakacyjnym nie zajdą gdzie w szkole jakieś nie katolickie zmiany. W razie stwierdzenia czegoś, donieść do centrali naszej do Wilna.

Pracować nad uświadamianiem siebie i rodzin katolickich w myśl hasła: „Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej przebudowy świata”.

Robić propagandę „Tyg. Katolickiego i N. P.” Każda rodzina zdobyta dla pisma katolickiego jest rozszerzeniem myśli katolickiej i umocnieniem uświadomienia w szeregach katolickich.

Starać się i przyczynić by największa ilość młodzieży z parafji wzięła udział w zlocie w Częstochowie, który się odbędzie w m. wrześniu; pamiętajmy, iż jest to manifestacja młodzieży katolickiej w Polsce

SEKCJA ABSTYNNENCKA.

Poza zebraniem miesięcznymi, obowiązkowymi w Sekcji, należy ze sprawą alkoholizmu zaznajamiać się jeszcze osobiście, pojedynczo przez czytanie książek i czasopism treści przeciwalkoholowej. Trudnym byłoby dla Sekcji tworzyć własną bibliotekę, lecz kierownik Sekcji powinien poczynić starania, aby książki treści przeciwalkoholowej znalazły się w bibliotece Oddziału, lub parafjalnej.

Z książek tego rodzaju nabyć trzeba następujące:

B. Duchowicz — „O napojach alkoholowych i alkoholizmie”	cena zł. 2,80.
W. Ulbricht — „Szkoła a zagadnienie alkoholizmu”	cena zł. 2,50
J. Rejtan — „Z pałacu do przytułku”	„ „ 1,00
— „Kto winien”	„ „ 3,00
Z. Topińska — „Na zatracenie”	„ „ 1,00

Tych 5 książek narazie wystarczy, 3 ostatnie mają formę powieściową. Do tego należałoby tylko dodać z kilkanaście egzemplarzy Spiewnika abstynenckiego (po 20 gr), a to już na własność Sekcji, aby jej członkowie dla urozmaicenia mogli uprawiać wspólny śpiew.

Czasopismem abstynentów jest miesięcznik „Przyjaciel Trzeźwości”, kosztuje rocznie zł. 1,20. Idealną byłoby rzeczą, gdyby każdy członek Sekcji miesięcznik ten posiadał na własność. Dobrze jest, gdy skarbnik Sekcji (kierownik) prenumerując to pismo ze składek członkowskich jeżeli już nie dla każdego członka, to choćby dla kilku po jednym egzemplarzu.

Książki i miesięcznik zamawiać należy pod adresem Katolicki Związek Abstynentów. Poznań, ul. Podgórna 12 b.

Nie może być Sekcji, która by nie abonowała nawet jednego egzemplarza pisma przeciwalkoholowego. Taka bowiem Sekcja skazana jest prędzej czy później na osłabienie ducha gorliwości, a nawet może na upadek!

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej

Zjazd Delegowanych KSMM odbywa się w dniu 27 czerwca. Sprawozdanie ze Zjazdu Delegowanych podamy w następnym numerze. Również w następnym numerze wydrukowane będzie Sprawozdanie Roczne Stowarzyszenia zatwierdzone przez Zjazd Delegowanych.

Złot!!! Złot ogólnie - polski zbliża się szybko. Już tylko trzy miesiące dzieli nas od tych wielkich i poważnych chwil. A co robią w tej sprawie oddziały? Czy wykonują instrukcje Stowarzyszenia? Dotąd jeszcze nie otrzymaliśmy z wielu oddziałów zawiadomienia ilu druhów wybiera się na Złot.

Upředzamy, że tym którzy nie zgłoszą się teraz mogą później nie znaleźć miejsca. Do wyjazdu na Złot przygotowujemy się poważnie i Stowarzyszenie musi już teraz wiedzieć ilu druhów jedzie!

Afisz zlotowe już nadeszły. Otrzymają je druhowie delegowani. Po przywiezieniu ich do oddziału afisze te należy wywiesić na widocznym miejscu i zabezpieczyć przed zniszczeniem tak aby wisiały aż do września.